

Zachęcając uczniów do obejrzenia filmu o rotmistrzu Witoldzie Pileckim, należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż jest to bohater, o którym przez długi czas nie wolno było wspominać. Okrzyknięty przez komunistyczne władze zdrajcą narodu, agentem Andersa za amerykańskie dolary. Film wnosi bardzo cenne walory nie tylko poznawcze, ale także mocny wymiar etyczny. Scenariusz zajęć, który Państwu proponuję można zrealizować na lekcji wiedzy o społeczeństwie poświęconej tematyce jednostki w społeczeństwie, więziom rodzinnym, społecznym, ale przede wszystkim realizując treści związane z kształtowaniem postaw obywatelskich, budując z uczniami ich własną hierarchię wartości. Dla nas nauczycieli jest to wielkie wyzwanie. Mam nadzieję, że scenariusz będzie dla Państwa inspiracją w poszukiwaniu motywów, a także rozwiązań metodycznych, które pozwolą uczniom zrozumieć przyczyny podejmowanych przez naszego bohatera decyzji. Bohatera, który był żołnierzem, ojcem rodziny, a także gospodarzem oraz aktywnym członkiem społeczności lokalnej.

Scenariusz zajęć wykorzystujący film „Pilecki”, oparty jest na motywie podróży przez koleje losów rotmistrza Witolda Pileckiego, widzianego nie tylko oczyma syna, ale także kolejnego pokolenia rodu Pileckich.

Temat: Budujemy świat wartości, kształtujemy swoje postawy – moje refleksje nad wartościami, których przestrzegał Rotmistrz Witold Pilecki

Cele dydaktyczne lekcji:

(z wykorzystaniem zapisów w podstawie programowej)

- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów, podejmowania trafnych decyzji.
- Omówienie cech dobrego obywatela, aktywnego członka społeczności lokalnej na przykładzie Witolda Pileckiego.
- Kształtowanie postaw szacunku wobec praw człowieka: prawa do wolności, wyboru wartości, jako fundamentu odpowiedzialnie podejmowanych wyborów, decyzji.
- Wyjaśnienie rozumienia patriotyzmu przez współczesne pokolenie młodych Polaków.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole.
- Kształtowanie umiejętności dyskusji, prezentacji swoich uzasadnionych poglądów, wyrażania konstruktywnej krytyki.

Cele lekcji wyrażone językiem ucznia:

(cele te mogą uczniowie skonstruować sami w oparciu o temat)

- Poznam świat wartości Witolda Pileckiego, który „przeżył dobrze” swoje życie w trudnym okresie historii narodu polskiego.
- Poznam świat wartości - wartości ważnych dla mnie jako członka rodziny, społeczności szkolnej czy środowiska lokalnego.
- Zrozumiem zasady podejmowania odpowiedzialnych wyborów i decyzji.
- Scharakteryzuję rolę więzi rodzinnych i międzypokoleniowych na przykładzie rodziny Pileckich.

Kryteria osiągnięcia celów:

- Wymieniam najważniejsze wartości w życiu rotmistrza Pileckiego.
- Potrafię scharakteryzować własną hierarchię wartości, jako duże wyzwanie młodego pokolenia Polaków żyjącego w natłoku szumu informacyjnego, dewaluacji wartości.
- Wykorzystuję zasady podejmowania odpowiedzialnych decyzji w swoim życiu w trakcie wykonywanych zadań.
- Potrafię wymienić sposoby budowania więzi międzypokoleniowych w mojej rodzinie.

Czas trwania zajęć:

3 x 45 minut - wg uznania nauczyciela, który dostosuje realizację treści scenariusza do możliwości i potrzeb swoich uczniów.

Formy i metody pracy:

- Praca w grupie
- Praca dwójkami
- Dyskusja
- Burza mózgów
- Wykorzystanie motywu podróży

Pomoce dydaktyczne:

Film: *Witold Pilecki – śladami mojego taty*.

Kartki A-4

Karty pracy dla uczniów przygotowujących wartości w życiu Witolda Pileckiego w poszczególnych jego etapach – załącznik nr 2

Karta pracy do uzupełnienia przez grupy – załącznik nr 3

Przykład tytułu etapu podróży umieszczony na planszy – załącznik nr 1

Przebieg zajęć:

1. Zaproś uczniów do obejrzenia filmu: *Witold Pilecki – śladami mojego taty*. Zwróć uwagę uczniom na motyw podróży i jego roli w poznawaniu losów ojca przez syna. Podziel uczniów na grupy. Każdy członek grupy otrzymuje indywidualną kartę pracy z poleceniami związanymi z wybranymi treściami oglądanego filmu.
2. Przed obejrzeniem filmu, poproś uczniów, by zwrócili uwagę na najważniejsze treści, które będą wykorzystane na zajęciach. Możesz podzielić uczniów na grupy. Każdemu z członków grupy daj indywidualną kartę pracy z wyznaczonymi zadaniami - załącznik nr 2. Uczniowie muszą wykazać się znajomością pojęcia – wartość.
3. Następnie rozpocznij zajęcia dając czas grupom na wypełnienie i uzgodnienie treści wpisanych w kartę pracy zgodnie z poleceniami/ załącznik nr 3/. Grupa wybiera sekretarza, który w trakcie prezentacji efektów pracy zespołu wpisze na planszę etapu podróży wartości Witolda Pileckiego wymienione przez swoich kolegów.
4. Przedstaw temat i cele zajęć językiem ucznia oraz kryteria osiągnięcia celów – zadbaj o ich zrozumienie prosząc uczniów, aby w parach porozmawiali na ten temat. Zainteresuj tematem uczestników lekcji poprzez wzmocnienie ich ciekawości poznawczej i aktywności.
5. Następnie omów zasadność wyboru motywu podróży w poznawaniu świata wartości bohatera filmu widzianego oczyma swojego syna, wnuków oraz innych członków rodziny.
6. Przejdź do pierwszego etapu podróży – świat małego Witolda. Poproś członków zespołu: *Dzieciństwo małego Witolda* o odpowiedź na pytania: „Co dla małego Witolda było najważniejsze?”, „W co się bawił?”, „Jaką rolę odegrało gniazdo bocianie w kształtowaniu jego wizji otaczającego świata?”. Odwołaj się także do pracy pozostałych uczniów. Sprawdź zapisy na karcie planszy.
7. Poproś sekretarza grupy, aby powiesił kartkę, planszę z napisem: Dzieciństwo – uzupełnione o wartości, którymi kierował się mały Witold.
8. **Nie zapomnij podziękować uczniom za pracę po każdym etapie podróży. Udziel im informacji zwrotnej. Te ostatnie czynności będą towarzyszyć pracy pozostałych zespołów.**
9. Następnie poproś kolejny zespół, aby przedstawił życie codzienne rodziny Pileckich w swoim majątku w Sukurczach. Zwróć uczniom szczególną uwagę na wartości, jakimi kierował się Witold Pilecki będąc gospodarzem podejmującym działania na rzecz społeczności wsi przedwojennej Polski. Poproś jednego z uczniów, aby powiesił kolejną kartkę, planszę z napisem: Życie codzienne rodziny Pileckich w majątku Sukurczach uzupełnione o wartości Witolda Pileckiego, jako gospodarza i aktywnego członka społeczności lokalnej.
10. Przejdź do prezentacji losów Witolda Pileckiego w zawierusze września 1939 roku. Poproś kolejną grupę o przedstawienie wartości, które stały się podstawą wyborów Witolda Pileckiego, bohatera naszej podróży. Na zakończenie kolejny uczeń dołącza planszę z napisem: Wrzesień 1939 uzupełniony o wartości.
11. Poproś zespół uczniów, który miał za zadanie przygotowanie kolejnego etapu podróży dotyczącego pobytu Witolda Pileckiego w Auschwitz, jako więźnia o numerze 4859. Podkreśl szczególnie przyczyny dobrowolnego podjęcia się odpowiedzialnej decyzji członka ruchu

- oporu. Wykorzystaj w tym celu dyskusję na temat: „Jakie były przyczyny podjęcia się misji przez Rotmistrza Witolda Pileckiego?” lub pozwól uczniom sformułować problem do rozwiązania w oparciu o prezentację zespołu. Oczywiście uczniowie uzupełniają trasę podróży o kolejne etapy życia bohatera zajęć: pobyt w obozie koncentracyjnym w Auschwitz, ucieczka i udział w powstaniu warszawskim, pobyt w obozie jenieckim w Murnau.
12. Zaproś kolejny zespół uczniów do prezentacji ostatniego etapu podróży – działalność Witolda Pileckiego w czasie budowy komunistycznej Polski. Podkreśl uczniom ochronę życia i nadzieję, jako najważniejsze wartości naszego bohatera w tym okresie.
 13. Jeżeli uznasz, że ten etap losów bohatera zajęć jest szczególnie ważny, a uczniowie wykazali szczególne zainteresowanie możesz poświęcić kolejne zajęcia.
 14. Poproś uczniów o stworzenie swojego świata wartości.
 15. Następnie daj uczniom możliwość zastanowienia się nad stworzonym przez siebie światem wartości prosząc o odpowiedź na pytania: „Które z wybranych przez Ciebie wartości można uznać za ponadczasowe?”, „Które wartości przestały być ważne dla Twoich rówieśników. Jak myślisz: dlaczego?”.
 16. Na zakończenie zajęć zaproponuj uczniom realizację projektu edukacyjnego, którego tematyka związana będzie z oglądanym filmem i problematyką zajęć.
 17. Poproś uczniów o propozycję tematyki projektu, który chętnie zrealizują. W przypadku zbyt dużej ilości tematów wykorzystaj technikę grupy nominalnej, która pomoże uczniom w wyborze, wykorzystując demokratyczne zasady.
 18. W przypadku realizacji projektu należy pamiętać o rozporządzeniu MEN w sprawie oceniania i klasyfikowania uczniów, gdzie są stosowne zapisy dotyczące projektu edukacyjnego.
 19. Życzę powodzenia.

P.S:

Pod rozważę proponuję temat: **Więzi rodzinne mojej rodziny, a więzi rodziny Pileckich.**

Główne cele językiem ucznia:

1. Zapoznam się z rolą szacunku, lojalności i zaufania do członków rodziny w budowaniu trwałych więzi rodzinnych.
2. Zrozumiem zasady i normy obowiązujące w mojej rodzinie i rodzinie Pileckich.
3. Poznam potrzebę znajomości losów swojej rodziny – zaplanuję podróż śladami wybranego członka mojej rodziny – może to być temat projektu edukacyjnego.

Myślę, że wykorzystując swoje doświadczenie i bogaty warsztat pracy, każdy z nas potrafi stworzyć twórczy scenariusz zajęć na ten temat. Jest on istotny w nobilitacji rodziny, zwiększenia jej roli w kształtowaniu wartości i postaw w życiu młodego pokolenia Polaków.

Zapraszam do tworzenia banku pomysłów na scenariusze zajęć z wykorzystaniem filmu, który co jest bardzo cenne, powstał dzięki zaangażowaniu społeczeństwa. Dla nas nauczycieli, jest to potwierdzeniem dużej wagi problematyki wynikającej z filmu poświęconego zamordowanemu bohaterowi.

Polecam także wykorzystanie artykułu Pana Edwarda Kabiesza: *Zamordowany bohater* - zamieszczonego w 37 numerze Gościa Niedzielnego z września 2015 roku. Artykuł jest uzupełnieniem filmu, daje możliwość kształtowania umiejętności czytania tekstu ze zrozumieniem, co zawarte jest w kompetencjach kluczowych w podstawie programowej.